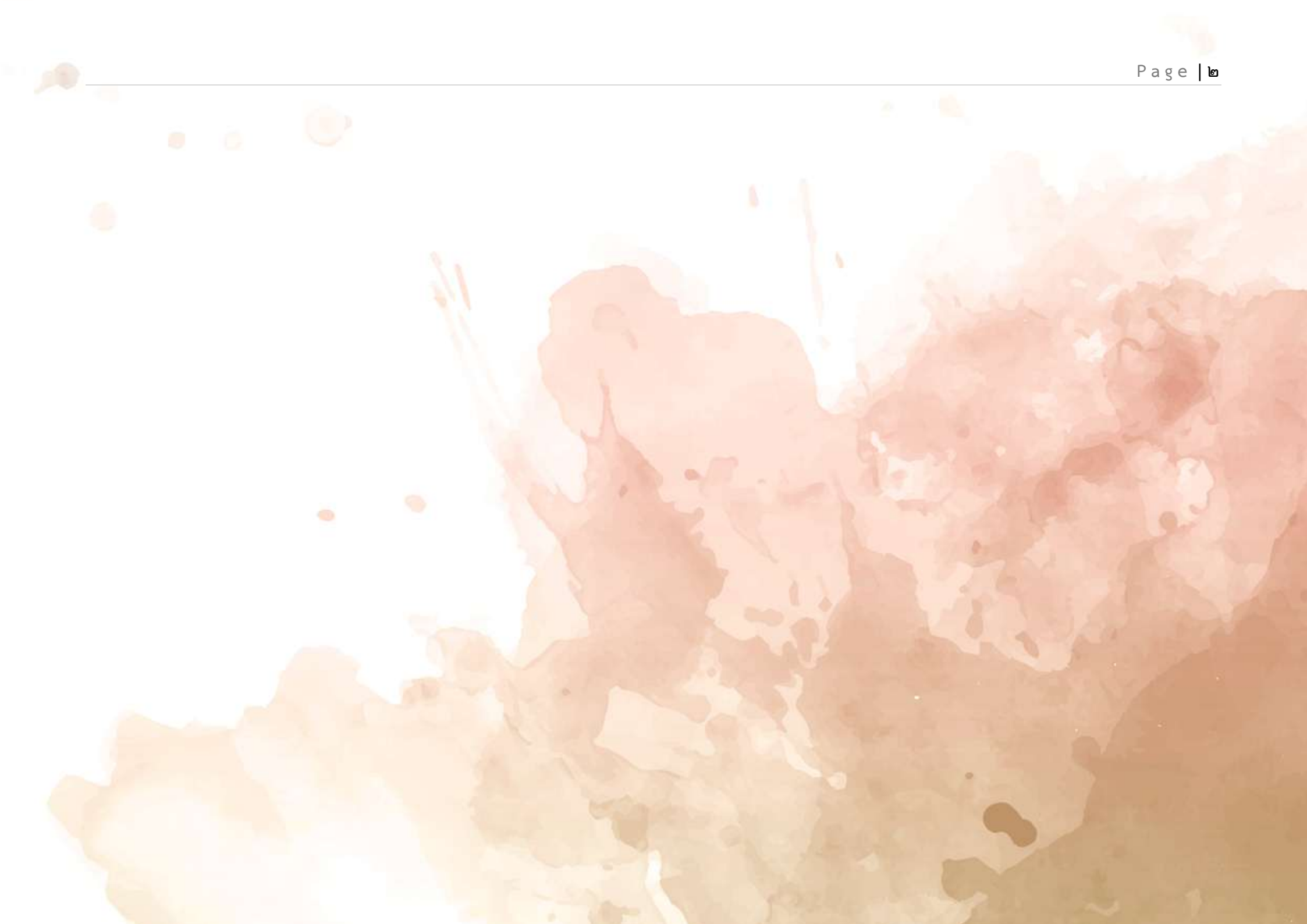

แผนบริหารความเสี่ยง
สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

จัดทำและเสนอโดย

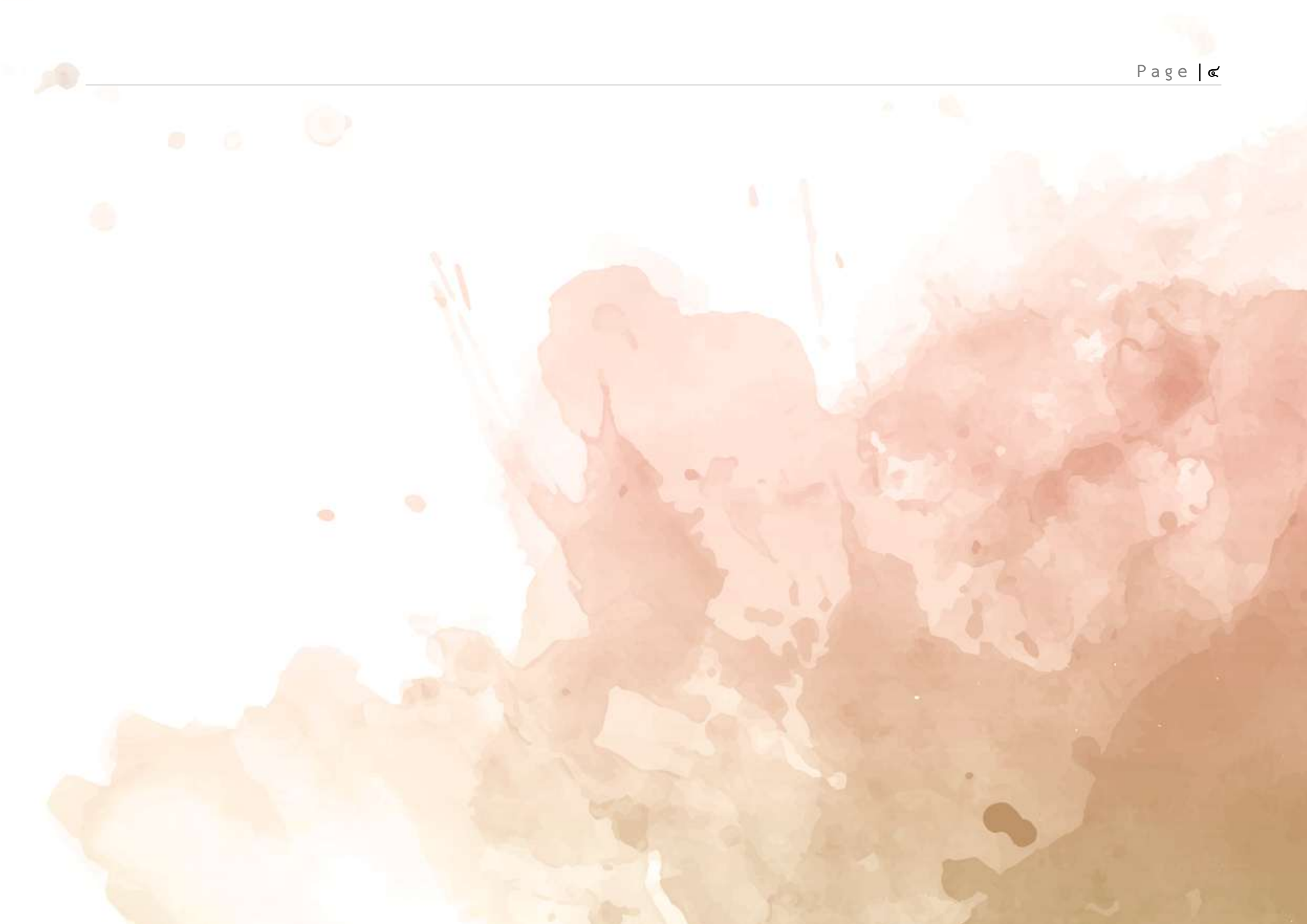
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พิจารณาอนุมัติโดย

ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

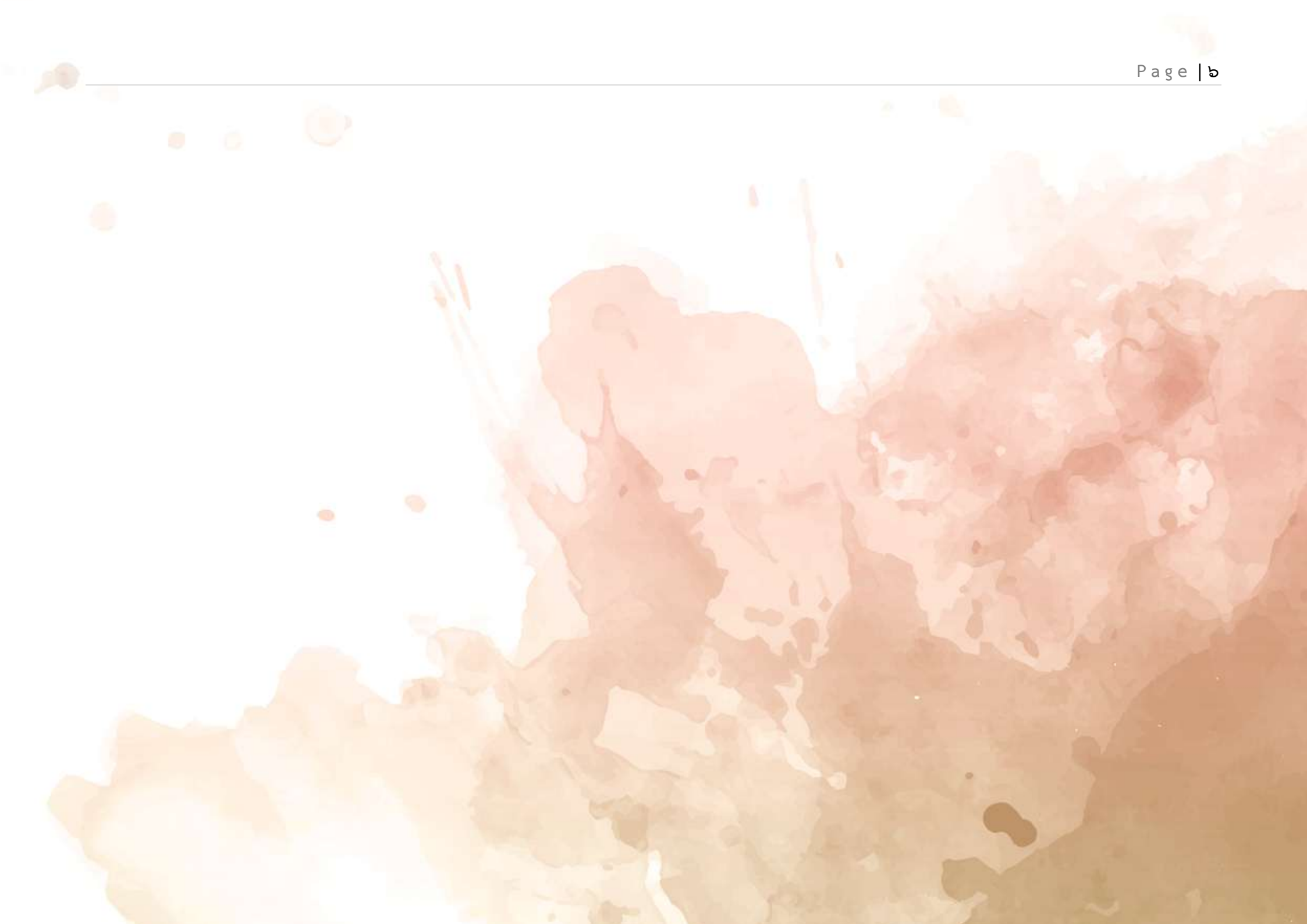
ในการประชุมครั้งที่ /๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทที่ ๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๑ วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง	๑
๑.๒ เป้าหมาย	๒
๑.๓ นิยามของการบริหารความเสี่ยงยุทธศาสตร์ในการจัดการความเสี่ยง	๒
๑.๔ ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	๕
๑.๕ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง	๖
๑.๖ การจัดลำดับ (Prioritize) ของความเสี่ยง	๗
บทที่ ๒ ขั้นตอนการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	๘
๒.๑ การประเมินโอกาสและผลกระทบ และระดับความเสี่ยง	๘
๒.๒ การกำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ขั้นตอน	๙
๒.๓ การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	๑๑
๒.๔ การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง	๑๗
บทที่ ๓ แผนบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๖
๓.๑ คำอธิบายหลักเกณฑ์ในการประเมินระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และ ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact)	๒๘
๓.๒ ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)	๒๙
ภาคผนวก	๓๐
❖ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	
❖ คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ ๓๘/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	

คำนำ

แผนบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานอธิการบดี เพื่อให้มีระบบบริหารความเสี่ยงที่สามารถควบคุมปัจจัย กิจกรรม และกระบวนการดำเนินงานที่อาจเป็นมูลเหตุของความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับและควบคุมได้ ตลอดจนเพื่อป้องกันบรรเทาความรุนแรงของปัญหา เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานต่างๆ ตามพันธกิจของสำนักงานอธิการบดีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานอธิการบดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคลากรในการปฏิบัติงานใช้ถือปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ ๑ หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ เช่นการวางแผน การติดตามควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหาย แก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งก็คือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขึ้น เพื่อการดำเนินงานให้บรรลุผลได้ทุกพันธกิจโดยให้เกิดการสูญเสีย น้อยที่สุดและอีกทั้งให้เป็นไปตามข้อกำหนดและกฎหมาย ดังนี้

๑. สำนักงานอธิการบดีภายใต้สังกัดและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาต้องปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ในหมวดที่ ๓ มาตรา ๙ (๑) กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า ซึ่งตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ในมิติที่ ๔ มิติด้านการพัฒนาองค์กร ตัวชี้วัดที่ ๑๒ ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ ได้บูรณาการบริหารความเสี่ยงเข้ารวมกับตัวชี้วัดนี้และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาทุกปี

๒. สำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะ ภายใต้สังกัดและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ต้องปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการ ตรวจสอบแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายในรวมทั้ง การติดตามประเมินผล

๓. สำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะ ภายใต้สังกัดและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ องค์ประกอบที่ ๑ เกณฑ์ข้อ ๒ ดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่เป็นผลจากการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจาก ปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายในที่ไม่สามารถควบคุมได้ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามพันธกิจของหน่วยงาน เพื่อให้สำนักงานอธิการบดีมีแผนบริหารความเสี่ยงเชิงป้องกัน หรือมี แผนรองรับเพื่อลดผลกระทบสำหรับความเสี่ยงที่ทำให้เกิดเรื่องร้ายแรงไว้ล่วงหน้า และดำเนินการได้ตามแผน สามารถควบคุมหรือป้องกันเหตุการณ์ร้ายแรงมีความรุนแรงลด น้อยลง

๑.๑ วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง

๑. เพื่อให้สำนักงานอธิการบดีมีแผนบริหารความเสี่ยง บริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงสภาวะการณ์ต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานอธิการบดี
๒. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของสำนักงานอธิการบดี

๑.๒ เป้าหมาย

๑. สำนักงานอธิการบดี มีแผนบริหารความเสี่ยง บริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงสภาวะการณ์ต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานอธิการบดี
๒. ผู้บริหารและบุคลากร สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๓. สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๑.๓ นิยามของการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลความสูญเสียหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้าน กลยุทธ์ การดำเนินงาน การเงินและกฎระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยความเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมทางการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ หรือแผนงาน และนโยบายในการบริหารงาน เช่น แผนกลยุทธ์ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ขาดแคลนทรัพยากรสำคัญในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ให้สำเร็จ

ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงินที่ใช้ในการดำเนินการโครงการนั้นๆ เช่น การขาดสภาพคล่องทางการเงิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลสำคัญผิดพลาดคลาดเคลื่อน

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆ ขั้นตอนโดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงาน เช่น การดำเนินโครงการล่าช้า/ล้มเหลว/วัสดุ/อุปกรณ์/เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ

ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือ กฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึงกระบวนการระบุความเสี่ยง และ วิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่ระบุ โดยการพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงนั้นๆ

๑. โอกาสที่จะเกิด (Likelihood : L) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ซึ่งจำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้ง/ เกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	๑-๖เดือนต่อครั้ง/ เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
๒	น้อย	๒-๓ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นได้ในกรณียกเว้น

๒. ผลกระทบ (Impact : I) หมายถึงขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง จำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมหันต์/การบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	รุนแรงมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมาก/บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นทุพพลภาพไม่สามารถทำงานได้
๓	ปานกลาง	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินปานกลาง/บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๒	น้อย	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินพอสมควร/ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง
๑	น้อยมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินเล็กน้อย/ได้รับบาดเจ็บแต่ไม่รุนแรง

๓. ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk : D) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง มีค่าเป็นเชิงปริมาณ ซึ่งคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{ระดับโอกาส} \times \text{ระดับผลกระทบของความเสี่ยง} \quad \text{หรือ} \quad D = L \times I$$

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการบริหารจัดการเพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบายแนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีดังนี้

๑. การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่ การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน เป็นต้น

๒. การควบคุมเพื่อให้อัปเดต (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทวน การวิเคราะห์ การยืนยันยอดการตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น

๓. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัล แก่ผู้มีผลงานดี การประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

๔. การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

ยุทธศาสตร์ในการจัดการความเสี่ยง

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้น ต้องค้ำค้ำกับการลดระดับผลกระทบของความเสี่ยงทางเลือกหรือยุทธศาสตร์ในการจัดการความเสี่ยง โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีวิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง ๔ แนวคิดหลัก (4T's) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง	ศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไป	แนวคิด 4 T
๑. การยอมรับความเสี่ยง หมายถึง การตกลงกันที่จะยอมรับ เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการหรือป้องกัน แต่การเลือกบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีนี้ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอ	Risk Acceptance (Accept)	Take
๒. การลด/การควบคุมความเสี่ยง หมายถึง การปรับปรุงระบบการทำงาน หรือออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดอบรมพนักงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	Risk Reduction (Control)	Treat
๓. กระจายความเสี่ยง หรือโอนความเสี่ยง หมายถึง กระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกันภัยกับบริษัทภายนอก หรือการจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน (Outsource)	Risk Sharing (Transfer)	Transfer
๔. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และไม่อาจยอมรับได้จึงตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นไป	Risk Ad voidance (Ad void)	Terminate

๑.๔ ประโยชน์ของแผนบริหารความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรค และอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับจากการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

๑. เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้การบริหารงานต่างๆ ขององค์กรสามารถวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กร และผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงต่างๆ และสามารถบริหารงาน กำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. เป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร การบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร

๓. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่มีเหตุทั้งจากปัจจัยภายในองค์กร และจากปัจจัยภายนอกองค์กร

๔. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร

๕. ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๑.๕ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้พิจารณาโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยแล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบว่าจะเกิดความเสี่ยงในระดับใด (ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ x ผลกระทบที่จะเกิดความเสียหาย) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับความเสี่ยง คือ

๑. ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑-๒ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง

๒. ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง ๓-๙ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันมิให้ความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นไปอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับ

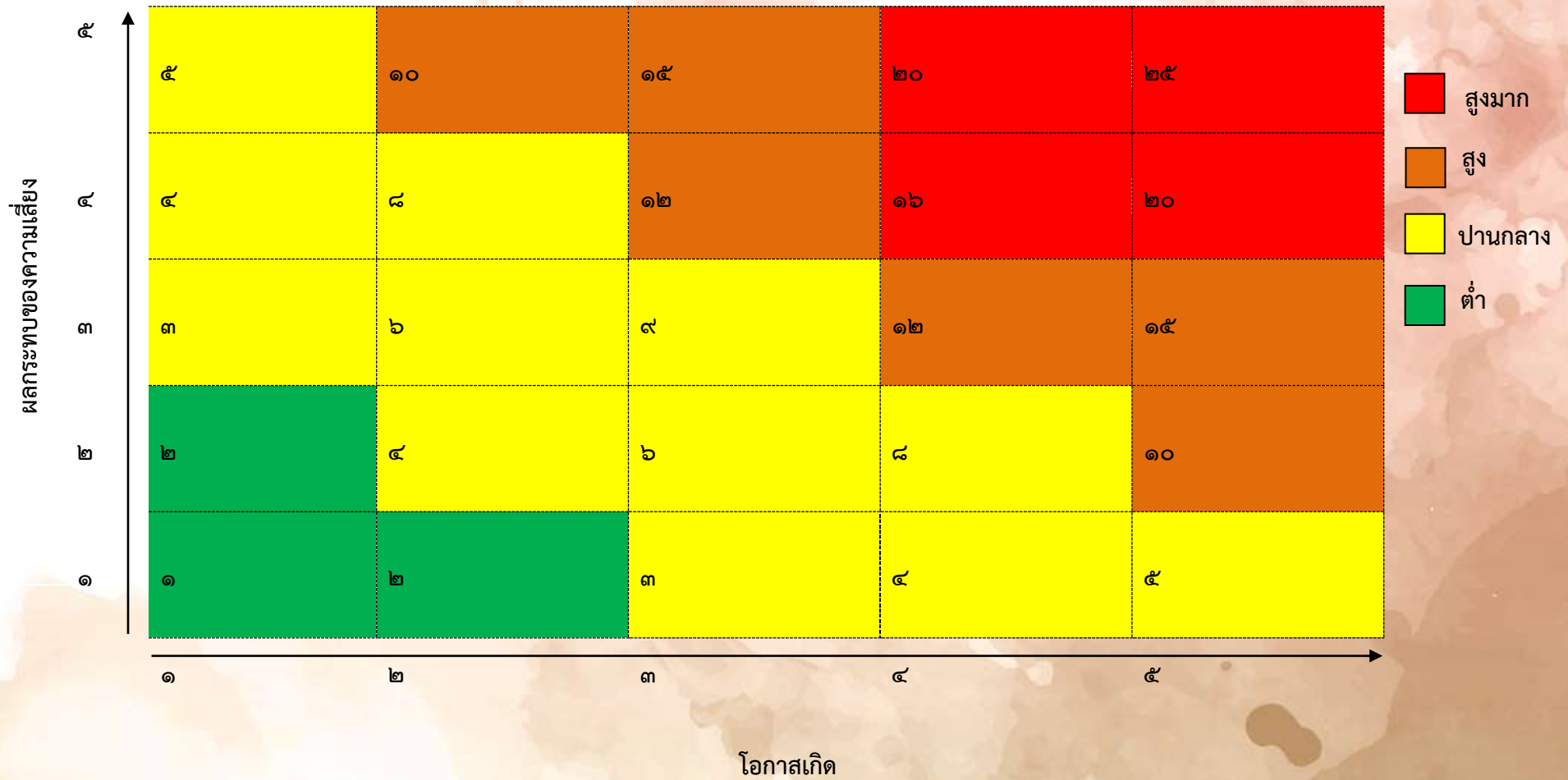
๓. ระดับความเสี่ยงสูง (high) คะแนนระดับความเสี่ยงเท่ากับ ๑๐-๑๕ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๖-๒๕ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

ประเภทความเสี่ยง

- Strategic Risk : S = ด้านกลยุทธ์
- Operational Risk : O = ด้านการดำเนินงาน
- Financial Risk : F = ด้านการเงิน
- Compliance Risk : C = ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ

๑.๖ การจัดลำดับ (Prioritize) ของความเสี่ยง

ขั้นตอนการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

วัน เดือน ปี	รายละเอียด	ผลลัพธ์
วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑	ประชุมเชิงปฏิบัติการ “เพื่อดำเนินงานจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา” ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษาพิเศษ อาคารศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	(ร่าง) แผนบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
วันจันทร์ที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง วันอังคารที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒	โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและการถ่ายทอดแผนสู่หน่วยงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ณ โรงแรมไมด้า รีสอร์ท กาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	รายงานความก้าวหน้าของ (ร่าง) แผนบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๑ การประเมินโอกาสและผลกระทบ และระดับความเสี่ยง

ได้นำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑) แผนปฏิบัติราชการประจำปี จุดอ่อนและ/หรือข้อเสนอแนะจากรายงานผลการประเมินมหาวิทยาลัย และการวิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงจากการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ร่วมพิจารณาในที่ประชุม โดยวิเคราะห์จากปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ๔ ด้าน ได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)
๒. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk)
๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)
๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)

ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ได้ดำเนินการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ เพื่อประกอบการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๒.๒ การกำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ขั้นตอน

การกำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ขั้นตอน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา		
ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย (๑)	ขั้นตอน (กลยุทธ์) (๒)	วัตถุประสงค์ขั้นตอน (เป้าหมาย) (๓)
๔. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ	๔.๑ พัฒนาสภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐาน ๔.๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการ ๔.๓ พัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล ๔.๔ พัฒนาภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย ๔.๕ สร้างเครือข่ายการทำงานทั้งในระดับชาติและนานาชาติ	๔.๑ มีสภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ๔.๒ มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ๔.๓ มีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลที่ทันสมัย ๔.๔ มีเครือข่ายการทำงานทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑)

๒.๓ การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง

ยุทธศาสตร์ (๑)	วัตถุประสงค์ขั้นตอน (๒)	ความเสี่ยง (๓)	ปัจจัยเสี่ยง (๔)	ประเภท ความเสี่ยง (๕)
๔. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ	๔.๑ มีสภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานที่ดี			
	๔.๒ มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	-	-	-
	๔.๓ มีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลที่ทันสมัย	-	-	-
	๔.๔ มีเครือข่ายการทำงานทั้งในระดับชาติและนานาชาติ	-	-	-

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑)

ที่มา : สรุปผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำแนกตามยุทธศาสตร์

๒.๔ การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง

ARU-ERM ๓

การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา								
ขั้นตอนหลัก/ กลยุทธ์ (๑)	วัตถุประสงค์ (๒)	ความเสี่ยง (๓)	ปัจจัยความเสี่ยง (๔)	ประเภท ความเสี่ยง (๕)	การประเมินความเสี่ยง			
					โอกาส (๖)	ผล กระทบ (๗)	ระดับ ความเสี่ยง (๘)	ลำดับความ เสี่ยง (๙)
๔. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ	๔.๑ มีสภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานที่ดี	๑. การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนส่วนตน กับส่วนรวม	ปัจจัยภายใน ๑. บุคลากรขาดความรู้และเข้าใจในระบบบริหารจัดการด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินการบริหารจัดการภาครัฐ (ITA)	ด้านการดำเนินงาน	๒	๔	๘	๕
			๒. ผลประเมินความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่สามารถควบคุมได้	ด้านการดำเนินงาน	๒	๔	๘	๕
			๒. เกณฑ์การประเมิน มีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างที่วางแผนไว้	ด้านกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๒	๔	๘	๕
		๒. การปรับลดงบประมาณจากสำนักงบประมาณ	ด้านการเงิน	๒	๕	๑๐	๔	
	๔.๒ มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	-	-	-	-	-	-	-
	๔.๓ มีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลที่ทันสมัย	-	-	-	-	-	-	-

การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา								
ขั้นตอนหลัก/ กลยุทธ์ (๑)	วัตถุประสงค์ (๒)	ความเสี่ยง (๓)	ปัจจัยความเสี่ยง (๔)	ประเภท ความเสี่ยง (๕)	การประเมินความเสี่ยง			
					โอกาส (๖)	ผล กระทบ (๗)	ระดับ ความเสี่ยง (๘)	ลำดับความ เสี่ยง (๙)
	๔.๔ มีเครือข่ายการทำงานทั้งในระดับชาติและนานาชาติ	-	-	-	-	-	-	-

แผนบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

(ร่าง) แผนบริหารความเสี่ยง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒							
ความเสี่ยง (๑)	ปัจจัยเสี่ยง (๒)	ระดับ ความ เสี่ยง (๓)	ประเภท ความเสี่ยง (๔)	มาตรการดำเนินการจัดการ ความเสี่ยง/แนวทางการแก้ไข (๕)	ระยะเวลา ดำเนินการ (๖)	KPI (๗)	ผู้รับผิดชอบ (๘)
๑. ตามระเบียบงานพัสดุฯ ผู้รับเหมาที่ไม่สามารถส่งมอบงานได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้มีค่าปรับเกิดขึ้นในอัตราที่สูง จึงทำให้ผู้รับเหมาละทิ้งงาน	ปัจจัยภายนอก ๑. ผู้รับเหมาไม่ดำเนินการตามสัญญา ๒. บริษัทของผู้รับเหมาขาดสภาพคล่องทางการเงิน	๕ x ๕	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	๑. มีการกำกับดูแลผู้รับเหมาในช่วงมีการดำเนินงานตามสัญญา ๒. หากพบว่ามีค่าปรับเกินร้อยละ ๑๐ ให้มหาวิทยาลัยบอกเลิกสัญญาโดยทันที ๓. ตัดสิทธิ์บริษัท ในการเข้าประมูลงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัย	๑ ปีงบประมาณ		สนอ.
๒. ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ในการก่อสร้างอาคารจากกรมศิลปากรมีระยะเวลาดำเนินการเป็นเวลานาน ส่งผลให้การดำเนินการก่อสร้างและพัฒนาอาคาร สถานที่ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาอาคาร สถานที่และภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัย	ปัจจัยเสี่ยงภายนอก ๑. ขั้นตอนในการอนุญาตของกรมศิลปากรมีความล่าช้า	๕ x ๕	ความเสี่ยงด้านกฎหมาย	๑. ทำบันทึกขออนุญาตกรมศิลปากรตามระเบียบขั้นตอนในการดำเนินงานตามประกาศของกรมศิลปากรอย่างเคร่งครัด ๒. ติดตามการขออนุญาตจากกรมศิลปากรให้อยู่ในระยะเวลาของการดำเนินการตามแผน	๑ ปีงบประมาณ		สนอ.

๓.๑ คำอธิบายหลักเกณฑ์ในการประเมินระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และ ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้ง/ เกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	๑-๖เดือนต่อครั้ง/ เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
๒	น้อย	๒-๓ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นได้ในกรณียกเว้น

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมหันต์/การบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	รุนแรงมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมาก/บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นทุพพลภาพไม่สามารถทำงานได้
๓	ปานกลาง	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินปานกลาง/บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๒	น้อย	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินพอสมควร/ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง
๑	น้อยมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินเล็กน้อย/ได้รับบาดเจ็บแต่ไม่รุนแรง

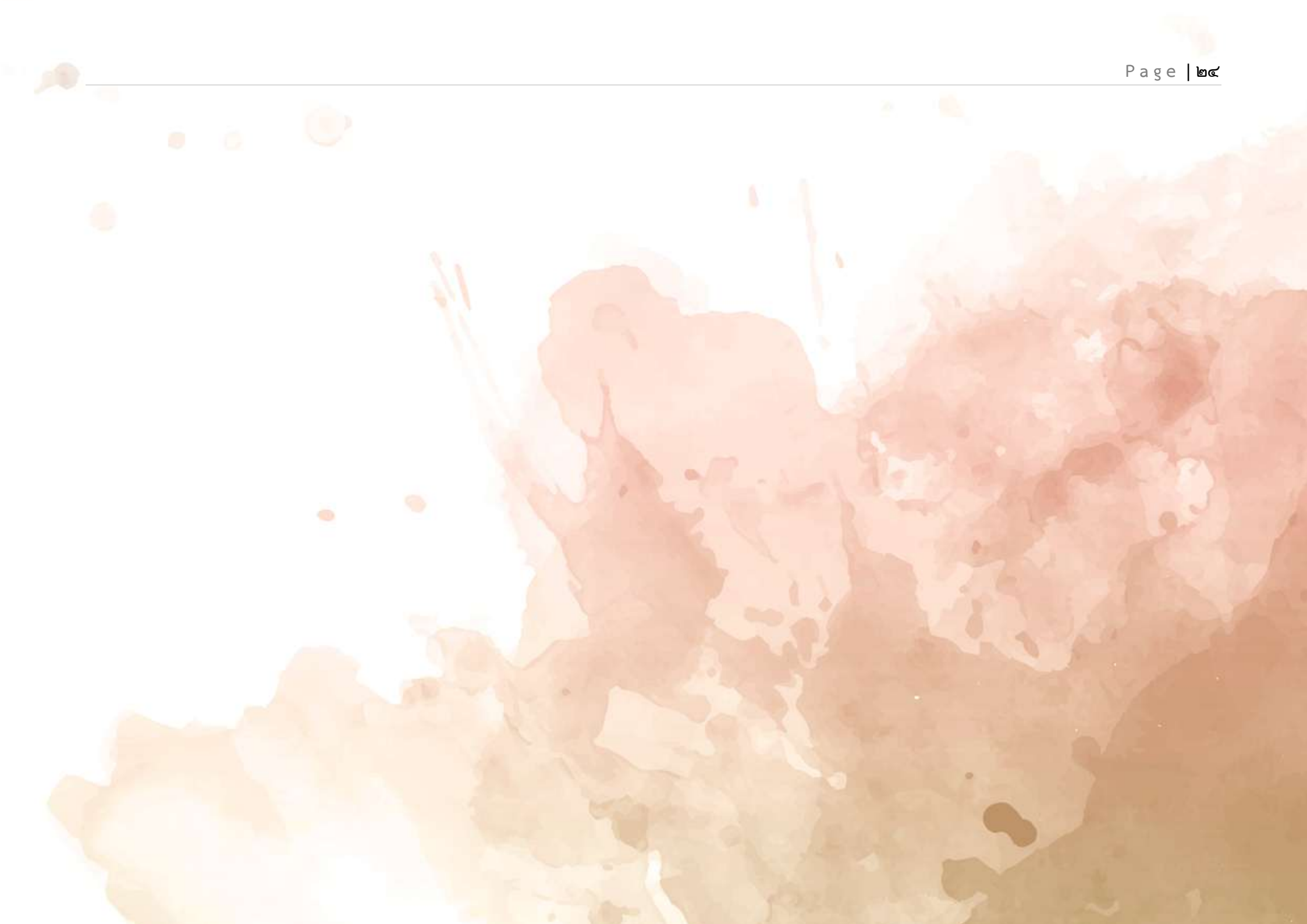
๓.๒ ระดับของความเสียหาย (Degree Of Risk) หมายถึง สถานะของความเสียหายที่ได้จากการประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risks)

ผลกระทบของความเสียหาย	๕					 สูงมาก ≥ ๑๖ สูง ๑๐ - ๑๕ ปานกลาง ๓ - ๙ ต่ำ ๑ - ๒
	๔					
	๓					
	๒					
	๑					
	๑	๒	๓	๔	๕	
	โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย					

ภาคผนวก

รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ ๓๘/๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

